

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ПО АНТИКОРУПЦИОННИ ПОЛИТИКИ

ПРОТОКОЛ

от

заседание на Националния съвет по антикорупционни политики, проведено на 07 март 2019 година

Днес, 07 март 2019 г. в сградата на Министерския съвет (МС) се проведе заседание на Националния съвет по антикорупционни политики (НСАП).

На заседанието присъстваха:

- Председател:** - г-жа Екатерина Захариева, заместник министър-председател по правосъдната реформа и министър на външните работи
- Заместник-председател:** г-жа Цецка Цачева, министър на правосъдието
- Секретар:** - г-жа Петя Тянкова, началник на кабинета на заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи
- Членове:**
- г-н Христо Христов, съветник в политическия кабинет на заместник министър-председателя по обществения ред и сигурността и министър на отбраната
  - г-н Евгени Стоянов, заместник-министър на правосъдието
  - г-н Красимир Ципов, заместник-министър на вътрешните работи
  - г-жа Мария Томова, ръководител на Главния инспекторат към Министерския съвет
  - г-жа Таня Георгиева, главен секретар на министерство на финансите
  - г-н Николай Ненков, заместник-председател на Държавна агенция „Национална сигурност“
  - г-жа Силвия Георгиева, изпълнителен директор на Национално сдружение на общините в Република България
  - г-н Антон Славчев, заместник-председател на Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно

придобитото имущество

- г-н Драгомир Желязков, началник на кабинета на председателя на Върховния административен съд

- г-жа Галина Захарова, заместник-председател на Върховния касационен съд

- г-н Игнат Георгиев, инспектор в Инспектората към Висшия съдебен съвет

На основание чл.8, ал. 7 от ПМС № 136/2015 г. на заседанието на Съвета присъстваха представители на Гражданския съвет (г-н Йордан Карабинов, председател на Института на вътрешните одитори в България, г-жа Екатерина Каменщик, изпълнителен директор на Асоциация „Прозрачност без граници“, г-н Тихомир Безлов, Център за изследване на демокрацията, г-жа Биляна Гяурова-Вереттседер, Български институт за правни инициативи, г-н Веселин Халачев, Обединени Бизнес Клубове, г-жа Ренета Петкова, „Делойт България“, г-н Теодор Дечев, Асоциация на индустриалния капитал в България, г-н Николай Николов, Съюз за стопанска инициатива).

Заседанието беше открито и ръководено от председателя на НСАП г-жа Екатерина Захариева при кворум за провеждане на заседанието.

Дневният ред и материалите по него са изпратени на членовете на НСАП и членовете на Гражданския съвет преди заседанието. Г-жа Захариева уведоми членовете на Съвета, че е постъпило писмо от „Прозрачност без граници“, която е член на Гражданския съвет, с молба членовете на Съвета да бъдат запознати от Министерство на правосъдието с предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на лица, подали сигнали за нарушения на правото на Съюза 2018/0106 (COD). Тя предложи докладът на Министерство на правосъдието да бъде изложен в точка „Разни“ от дневния ред. Г-жа Захариева даде думата за предложения за изменения в дневния ред или възражения по него.

Не постъпиха предложения за изменение и допълнение на предварително представения дневен ред, с оглед на което заседанието се проведе при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане и приемане на отчет по напредъка за изпълнение на Пътна карта по Мярка 18 от плана за действие за 2017 г. за изпълнение на препоръките от Доклада по механизма за сътрудничество и оценка от 2017 г., приета от Националния съвет по антикорупционни политики на заседание, проведено на 20 юли 2017 г., включително на информация за напредъка по дела за корупция по високите етажи на властта за шестмесечие, при спазване на изискванията относно законово защитена тайна и публикуване на обобщена информация на страницата на НСАП;

1.1. Обсъждане на последващи действия и предложения по създаването на сайт с база данни, обединяващ информацията за постигнатия напредък по дела за корупция и организираната престъпност, при зачитане на презумпцията за невинност, следствената тайна и друга законово защитена тайна.

2. Представяне на напредъка и обсъждане на проект на актуализиран Кодекс за поведението на служителите в държавната администрация.

3. Обсъждане и приемане на отчет за напредъка по изпълнението през 2018 г. на мерките в процес на изпълнение и на тези с постоянен характер по Националната

стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015 – 2020 г. на база постъпилата информация от институциите.

3.1. Повишаване капацитета на инспекторатите чрез привеждане на числеността им в съответствие с нормативните изисквания;

3.2. Създаване на мярка, която да повиши публичността и съсредоточи фокуса върху антикорупционните мерки чрез промени в Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, с които да се въведе задължение за вносителите на проекти на нормативни актове да посочват в отделен раздел на доклада дали с проектите на нормативни актове се предлагат или изпълняват антикорупционни мерки, какви са те, риска срещу който са насочени и преследваните цели.

3.3. Обсъждане и приемане на препоръки за подобряването на антикорупционните планове въз основа на извършения анализ от КПКОНПИ.

3.4. Обсъждане и приемане на препоръка за провеждане на обучение на служителите от ИПА за изготвяне на антикорупционни планове.

3.5. Обсъждане на предложение министерствата и второстепенните им разпоредители да предложат в едномесечен срок на НСАП мерки за организиране на комуникационни антикорупционни кампании в рискови сфери с прогнозен бюджет и възможности за финансирането им от собствените бюджети, с цел повишаване на средата на нетърпимост към корупцията.

4. Разни.

След гласуването по дневния ред, г-жа Захариева премина към точка първа.

По т. 1.1. от дневния ред докладваха представителите на отговорните институции: министъра на правосъдието, главен инспектор в ИВСС и заместник-министъра на отбраната. Първа се изказа г-жа Цачева, която даде думата на г-н Евгени Стоянов – заместник-министър на правосъдието, за изложение по темата:

Г-н Евгени Стоянов представи доклада на Министерство на правосъдието по изпълнението на Пътна карта по мярка 18, като отбеляза, че докладът в неговата цялост е представен предварително на всички членове на Съвета за запознаване, ако има въпроси, той е готов да навлезе по тях в детайли. В изпълнение на препоръка № 1 от Пътната карта, г-н Стоянов посочи изготвения от МП проект на ЗИД на НК, с който се предлагат изменения в чл. 282 от Наказателния кодекс, доразвиване на наказателно-правната система от квалифицирани състави на активния подкуп, корупционни престъпления, които с измененията на съответните разпоредби следва да се прилагат за длъжностни лица в частния сектор по начин, който е подобен на длъжностните лица в публичния сектор и в държавните институции. По законопроекта е проведено обществено обсъждане и междуведомствено съгласуване. Включен е в обсъждането на Съвета по прилагане на актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, проведени са обсъждания в две комисии на Народното събрание - Комисията за борба с корупцията, конфликт на интереси и парламентарна етика и Комисията по правни въпроси; В МП е сформирана работна група за изготвяне на промени в НПК, която е предложила изграждане на цялостна концепция относно начините на започване на наказателно производство, за да се избегне ненужното повтаряне от едни и същи действия, във връзка с предварителните проверки; В партньорство с ВСС е формирана работна група с участие на представители на съдебната власт, която да извърши проучване на нормативната уредба, проучвания и анализ на добри европейски практики с цел усъвършенстване модела на съдебните експертизи. В резултат е изготвен аналитичен доклад за действащите модели на експертизите и организацията на работата на вещите лица в българската и европейската

нормативна уредба. Предстои внасянето му на пленум на Висшия съдебен съвет за одобрение. Сформирана е работна група за подготовка на изменения на законодателството в областта на експертизата, в която са включени представители от дирекция „Съвет по законодателство“ в Министерство на правосъдието, Сдружение „СЕФИТА“ и Висшия съдебен съвет. През 2018 г., е сключен договор с изпълнител със срок за работа до 22 май 2019 г. за разработване на единен национален информационен регистър на вещите лица. Работна група е изготвила Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за вписване, квалификация и възнаграждение на вещите лица. Наредбата е обнародвана в „Държавен вестник“, брой 82 от 5 октомври 2018 г.

Г-жа Захариева даде думата на членовете на Съвета за бележки или коментари по отчета. Такива не бяха направени.

Г-н Игнат Георгиев докладва от името на Инспектората към ВСС. Той посочи, че Инспекторатът от началото на 2017 г. е започнал изпълнението на новите правомощия по глава 9, раздел I от ЗСВ като информация за извършените проверки за интегритет е публикувана в Доклада за дейността на Инспектората за 2017 г., който е оповестен на интернет страницата на ИВСС и е изпратен във Висш съдебен съвет и в Народното събрание. Информацията за извършените проверки за интегритет през 2018 г. ще бъде изнесена в Доклада за дейността на Инспектората за 2018 г., чието изготвяне предстои. Същият ще бъде своевременно изпратен във Висш съдебен съвет, внесен в Народното събрание до 1 май 2019 и публикуван на интернет страницата на ВСС. С цел укрепване капацитета на Инспектората е разработен проект с наименование „Подкрепа за повишаване капацитета на Инспектората към Висшия съдебен съвет“, по който предстои подписването на договор. Основната цел на проекта ще бъде да се повиши ефективността на проверките на ИВСС за интегритет до ниво, съответно на извършваното от съдебни инспектори на държавите-членки, чрез изследване на правомощията, методите и средствата, чрез които се осъществяват тези препоръки. На база на тези изследвания ще бъдат предприети съответните корекции във вътрешните правила на Инспектората, а там, където не може, ще бъдат направени и съответните предложения за промени в българското законодателство.

Г-жа Захариева благодари за изложението и даде думата на г-н Ципов.

Г-н Ципов уточни, че само ще допълни вече представената информация. Той посочи, че с оглед на промените в ЗМВР от декември 2017 г., с които е предвидено първоначално обучение на разследващите полицаи, от пролетта на 2018 г. е разработен модул за такова обучение, който включва базова, специализационна и практическа част. С оглед засилване на практическите аспекти, като лектори в обучението вече се ангажират и прокурори и други по-опитни действащи разследващи полицаи.

След проведени разисквания, НСАП

Р Е Ш И :

Приема отчета по напредъка за изпълнение на Пътна карта по Мярка 18 от плана за действие за 2017 г. за изпълнение на препоръките от Доклада по механизма за сътрудничество и оценка от 2017 г., приета от Националния съвет по антикорупционни политики на заседание, проведено на 20 юли 2017 г.

По т.1.1 докладва г-жа Захариева:

Г-жа Захариева припомни на членовете на Съвета, че на предходното заседание е взето решение да бъде улеснен достъпът на обществеността до делата за корупция по високите етажи на властта. В допълнение, Министерство на правосъдието е предложило да бъде създадена аналогична база данни за делата за организирана престъпност. Представители на отговорните институции са провеждали срещи и са

обсъждали съдържанието на базите данни и възможността за интерактивни връзки между данните. Експертите са обсъдили и възможността базата данни да се съдържа на сайта на ВСС, както и за надграждане на Единната информационна система за противодействие на престъпността, като най-бърз вариант за създаване на базата данни.

Г-жа Захариева даде думата на членовете на Съвета за бележки и коментари.

Г-жа Вегертседер направи бележка, че в Единната информационна система за противодействие на престъпността достъпът е на различни нива и всъщност не е публичен.

Г-жа Захариева уточни, че всъщност целта е именно чрез надграждането на системата тази част от информацията, която не представлява защитена със закон тайна, да бъде публична.

Г-жа Тянкова допълни, че Прокуратурата и ВКС са изпратили, както и досега, обобщена информация за напредъка по делата, която е във формат PDF, и ще бъде качена на сайта на НСАП.

Г-жа Вегертседер зададе въпрос дали експертите са обмислили вариант това да бъде направено като отворена база данни за машинна обработка.

Г-жа Тянкова отговори, че идеята е в самите таблици да бъде попълвана обобщена информация за броя на образувани по подадени сигнали производства, движението в съдебна фаза, след това да има някаква информация за разпределението по вид престъпления и евентуално да има връзка към вече съответните постановени съдебни актове.

Г-жа Захариева предложи, при необходимост от допълнителна информация, да бъде направена отделна среща с експертите.

Г-н Карабинов повдигна въпроса за анонимните сигнали, като посочи три въпроса, които трябва да бъдат разрешени във връзка с корупцията. Първият въпрос касае страха на държавните служители да подават сигнали, защото спрямо тях се оказва психически и физически тормоз. Вторият въпрос е свързан с промени в НК – да е виновен само взимащият подкуп, а не и двамата, защото, според г-н Карабинов, настоящата уредба води до колективна безотговорност. Третият въпрос, поставен от г-н Карабинов, се отнася до анонимните сигнали. Той изтъкна, че в частния сектор такива сигнали се разглеждат, ако отговарят на няколко условия, основното от които се отнася до достатъчно данни. Г-н Карабинов предложи за подалия сигнали да се предвидят стимули, като кариерно израстване.

Г-жа Захариева коментира, че дебатът за декриминализиране на активния подкуп е много стар и може да се обсъди от Министерство на правосъдието като част от наказателната политика, която се подготвя в момента. По отношение на анонимните сигнали и страха от подаване на сигнали въобще, тя съобщи, че г-жа Цачева ще докладва по темата в точка „Разни“. Относно кариерното развитие и стимулите за подалия сигнала, г-жа Захариева посочи, че идеята е новаторска и интересна, но може да бъде възприета като „нож с две остриета“.

Г-н Карабинов благодари за отговорите и отново посочи страха у хората да подават сигнали, защото може да бъдат дискредитирани.

Г-жа Захариева отбеляза, че в ръководеното от нея ведомство не е отчела страх от подаване на сигнали, но все пак оставя темата за представяне от г-жа Цачева и предложи да се пристъпи към гласуване по т.1.1. от дневния ред.

След проведени обсъждания, НСАП

РЕШИ:

По т. 1.1. от дневния ред: Одобрява съдържанието на интерактивната база данни, отразяваща резултатите от дейността на органите на досъдебното производство и съда по делата за корупционни престъпления по високите етажи на властта и за

организираната престъпност, посочени в табличен вид. Решението да се изпрати на ВСС за обсъждане на възможността и изразяване на становище, за надграждане на Единната информационна система за противодействие на престъпността за автоматично генериране на информацията и за публикуване на тази информация на сайта на ВСС.

По т. 4 от дневния ред г-жа Захариева даде думата на г-жа Цачева:

Г-жа Цачева докладва, че в Съвета по правосъдие и вътрешни работи на дневен ред е обсъждане на Директива на Европейския Парламент и на Съвета относно защитата на лица, подаващи сигнали за нарушения на правото на Съюза 2018/0106 (COD). Подготвя се европейски акт, който след приемането му съответно ще бъдем длъжни да транспонираме в нашето вътрешно обективно право. На 25 януари 2019 година е постигнат общ подход и започват триалози. Съгласно директивата се предвижда три степенна система за подаване на сигнали. Първото ниво, това са т.нар. вътрешни канали. Второто ниво са външни канали и третото - публично оповестяване. Изрично е посочено, че лицата следва да подадат информация за съответните нарушения като първо използват вътрешните канали. Освен това компетентните органи на държавите членки ще бъдат задължени да създадат независими автономни канали за външно подаване на сигнали и да разполагат със служители, които да предприемат последващи действия по сигналите и да предоставят на сигнализиращото лице обратна информация в разумен срок. Директивата установява категорична забрана за всякакви ответни действия спрямо сигнализиращите лица с цел отмъщение, като представя неизчерпателен списък, който може да се допълва в рамките на триалозите, например забрана за уволнение, за понижаване в длъжност или негативна атестация. В директивата са предвидени и мерките за защита на сигнализиращите лица, включително лесно достъпна информация и съвети относно процедурите и средствата за правна защита, освобождаване от отговорности за нарушаване на ограниченията за оповестяване на информация, обръщане на тежестта на доказване в съдебни и административни производства. Предвидени са и мерки за защита на засегнатите от сигнала лица, както и санкциите за осигуряване защита на сигнализиращите лица и ограничаване на злонамерени сигнали. До момента по директивата се работи изключително интензивно. Предвидено е в рамките на месец март да приключат триалозите, за да може преговорите, които вече са стартирани с Европейския парламент да приключат и да се пристъпи към гласуване, защото последната пленарна сесия е от 15-ти до 18 април 2019 година, предвид предстоящите избори за Европейски парламент.

Г-жа Захариева благодари на г-жа Цачева и изтъкна, че и към момента има гаранции, че лицето, срещу което е подаден сигналът, няма информация за подателя му. Тя посочи, че съвсем скоро и в нашето законодателство ще има приложение на тази директива и още по-голяма гаранция и сигурност за подателите на сигнали.

По т. 4 от дневния ред членовете на НСАП и Гражданския съвет бяха запознати с предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на лица, подали сигнали за нарушения на правото на Съюза 2018/0106 (COD).

По т. 2 от дневния ред г-жа Захариева даде думата на г-жа Томова:

Г-жа Томова уведоми Съвета, че Кодексът за поведението на служителите в държавната администрация е разработен от инспектори от „Главния инспекторат“ и експерти от дирекция „Модернизация на администрацията“ в Министерския съвет в изпълнение на решение на Националния съвет по антикорупционни политики от 2 февруари 2018 година и съобразно мерките разписани в Стратегията за развитие на

държавната администрация 2014 – 2020 година и Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015 – 2020 година. При разработването на проекта са взети предвид и данните съдържащи се в анализ на Центъра за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност отразени в доклад – единни стандарти за почтеност в публичния сектор. В процеса на подготовка на проекта са разгледани и други подобни актове, като Кодекса за поведение на служителите в МВР и Етичният кодекс на съдебните служители. Предлага се приемането на нов кодекс, тъй като промените са многобройни и важни. С него се въвежда легална дефиниция на всички принципи за етично поведение, засилват се задълженията на служителите за опазване на лични данни и служебна информация, забранява се приемането на облаги и обещания съгласно новите изисквания на закона особено при изпълнение на служебните задължения, забранява се осъществяване на психически, физически и всякакъв друг тормоз на работното място, както и каквато и да била форма на дискриминация, забранява се и злоупотребата със служебно положение на служителите в администрацията.

Г-жа Захариева посочи, че КПКОНПИ, Българският институт за правни инициативи и фондация „Конрад Аденауер“ отправят покана към членовете на Съвета за участие на 2 април в Международна конференция на тема „Етика в публичната администрация, стандартни инструменти и добри практики“. Целта на форума е обсъждане на възможностите за проверка на почтеността на служителите, дискутиране на критериите за измерване на почтеността и проучване на опита на държавите членки по темата. Г-жа Захариева даде думата за изказвания.

Г-жа Вегертседер посочи, че в мотивите към проекта е отбелязано, че към момента съществуват повече от двадесет документа, които по някакъв начин регулират етични правила за лицата от публичния сектор и попита дали новият проект ще доведе до тяхната отмяна.

Г-жа Томова отговори, че целта на кодекса е да служи като рамка, която да казва на какви етични норми на поведение трябва да отговарят служителите в държавната администрация и няма пречка отделни администрации да доразвиват правилата с оглед на тяхната секторна политика и конкретни особености на дейността.

Г-жа Захариева допълни, че представеният проект представлява работен вариант и е добре да се предостави срок и за писмени бележки по него, извън процедурата по обществено обсъждане.

Г-жа Вегертседер отбеляза, че препоръката на Съвета на министрите на КОРЕПЕР от 2000 година за начина, по който трябва да бъдат изготвени Кодекси за етично поведение на държавни служители дава груба рамка за съдържанието им. Тя посочи като празнота на предложения проект на кодекс начина за реализиране на контрол и последствията при нарушения на кодекса. Предложи да се помисли и за уеднаквяване на терминологията, както и за текст, който да включва, че държавните служители не следва да използват позицията си за получаване на недължащо се предимство за себе си или за трети лица извън разпоредбите, които са свързани с получаването на подаръци и други облаги. Г-жа Вегертседер се съгласи с предложението на г-жа Захариева за предоставяне на срок за писмени бележки.

Г-жа Захариева увери членовете на Съвета, че целта е именно събиране на множество различни мнения и предложи проектът да се изработи в окончателен вид след провеждането и на конференцията, организирана от КПКОНПИ, за да бъдат съобразени и добрите практики, коментирани на нея.

Г-жа Силвия Георгиева поздрави инспектората за свършената работа и посочи, че сдружението на общините ще представи конкретни бележки в рамките на съгласувателната процедура и ще трансферират кодекса според конкретните потребности на различните общини.

Г-н Карабинов предложи в кодекса да се включи периодично атестиране на служителите за нивото на познаване на кодекса и тези, които не го познават, да бъдат дисциплинарно наказвани с уволнение, както е това в корпоративния сектор. Той предложи, неизпълнението на кодекса да бъде основание за налагане на всякакви дисциплинарни наказания, включително и уволнение. Като трето предложение г-н Карабинов посочи възможността в отделните ведомства да се провежда ежегодно анонимно проучване за корупционната среда, на база на което да се определят и основните обекти на проверка от инспекторатите.

Г-жа Захариева се съгласи, че това са добри практики, които могат да намерят място в антикорупционните планове и анализи.

Г-жа Томова посочи, че в Закона за държавния служител и в Кодекса на труда има предвидена дисциплинарна отговорност за служител, който не изпълни Кодекса, като разпоредбите намират и практическо приложение.

След проведено обсъждане, НСАП

Р Е Ш И :

Одобрява принципно проекта на нов Кодекс за поведението на служителите в държавната администрация с направените бележки и предложения. Предоставя на членовете на НСАП срок до края на месец март за отправяне на писмени бележки и предложения. Отправя молба към КПКОНПИ да направи предложения за подобряване на така разработения нов Кодекс, с цел да бъдат взети предвид добрите практики и чуждия опит, в 14-дневен срок от провеждането на организираната от нея конференция. Главният инспекторат да подготви проекта на документите по приемането на Кодекса от Министерския съвет, след получаването на становището на КПКОНПИ.

По т.3.1 от дневния ред г-жа Захариева даде думата на г-жа Томова:

Г-жа Томова припомни, че изпълнението на мярката касае приемането на Наредбата за структурата и минималната численост на инспекторатите, реда и начина за осъществяване на дейността им и взаимодействието със специализираните контролни органи. Мярка, която е предвидена и в Пътната карта, съответно е включена като препоръка в Доклада на Европейската комисия по механизма за сътрудничество и оценка от 2017 г. Съгласно тази наредба към 1 януари 2019 г. органите на държавна власт, към които има създадени инспекторати по Закона за администрацията следва да спазват определени изисквания за минимална численост на инспекторатите. Актуалната информация към 6 март 2019 г. е, че числеността на Главния инспекторат и инспекторатите към 12 министри, инспектората на Държавна агенция „Електронно управление“, инспекторатите на Националния осигурителен институт и Националната здравноосигурителна каса, както и на Националната агенция за приходите и Агенция „Митници“ съответстват на нормативните изисквания за минимална численост на инспекторатите. От министъра на здравеопазването и министъра на икономиката са предприети необходимите действия за промяна на числения състав на инспекторатите. Три министерства – на транспорта, информационните технологии и съобщенията, на образованието и науката, министърът на околната среда и водите, както и Националния статистически институт не са предприели действия за привеждане структурата на инспекторатите в съответствие с нормативните изисквания.

Г-жа Захариева благодари за изложението и изтъкна, че само повишаването на числеността на инспекторатите не е достатъчно условие ефективност и ефикасност на работата им, а е необходимо и повишаване на квалификация чрез обучителни програми.

Г-н Карабинов предложи да се предвиди и увеличение на заплатите на инспекторите.

Г-жа Захариева изказа личното си съгласие с г-н Карабинов, като изтъкна, че подобно увеличение е необходимост и при контролните органи.

След проведени разисквания, НСАП

РЕШИ:

Всички министерства и останалите отговорни институции да изпращат ежемесечно на НСАП информация за изпълнението на мярката до пълното изпълнение в съответствие с нормативните изисквания – реално попълване на бройките на инспекторатите до минималната им нормативно определена численост и причините за неизпълнението, ако то продължава.

По т.3.2 от дневния ред г-жа Захариева даде думата на г-жа Тянкова:

Г-жа Тянкова посочи, че основната промяна в Устройствения правилник на МС цели повишаване на публичността и обръщане на фокуса към антикорупционните мерки, когато такива се предлагат с проектите на нормативни актове. Самата промяна се изразява в това, да се добави в Устройствения правилник нова т. 11 в ал. 2 на чл. 35, която да предвижда, че в докладите на вносителите се включва информация за мерки за противодействие на корупцията, когато такива се съдържат в предлагания нормативен акт, съдържанието на самите мерки и корупционния риск, срещу който са насочени и съответно включването на тази информация и в проекта на мотиви, когато става въпрос за законопроекти. Г-жа Тянкова допълни, че другата промяна е чисто техническа. След закриване на Центъра за превенция и противодействие на корупцията се предлага всички актове да бъдат изпращани, както е по закон, на КПКОНПИ.

Г-жа Захариева благодари на г-жа Тянкова и уточни, че идеята, когато се предлага едно изменение на закон или наредба или какъвто и да било режим, да се мисли за евентуалния корупционен риск или натиск, който би могло да създаде тази регулация. Тоест при всяко нормативно изменение да се анализира и дали това няма да повиши корупционния риск. Тя изрази надежда, че членовете на Съвета подкрепят мярката и посочи, че не е необходимо отделно звено да извършва този първоначален анализ, а това следва да се извършва от структурите на ведомството вносител.

След проведени разисквания, НСАП

РЕШИ:

Подкрепя мярката и предложението по въвеждане на така предложените промени в Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация.

По т.3.3 от дневния ред г-жа Захариева даде думата на г-н Славчев.

Г-н Славчев посочи, че анализът е извършен въз основа на постъпилите в КПКОНПИ 40 броя актуализирани антикорупционни планове на министерствата и второстепенните разпоредители към тях. В анализа са изведени пет основни извода. Първи извод е, че се установява единен подход както по отношение на създадения ред и организация при изготвяне на антикорупционните планове, така и при спазване на утвърдените форма и съдържание. Втори извод е, че в част от изготвените антикорупционни планове се установява недобро дефиниране на мерките, а именно предложените мерки са общи и формални и преповтарят задълженията по закон, а други нямат антикорупционна насоченост. Същевременно има затруднение и при определяне насочеността на мярката и при дефиниране на индикаторите, с което се

създава невъзможност за обективна преценка на ефекта на мярката. Третият извод е, че не е осигурена необходимата публичност на разработените актове с антикорупционна насоченост на официалните интернет страници на ведомствата. Четвъртият извод е, че липсва задължение за описание на конкретно идентифицирания корупционен риск в съдържанието на антикорупционния план и в утвърдения образец за неговото изготвяне. Петият извод е, че е налице частично несъответствие на утвърдения образец на антикорупционен план с посочените реквизити в чл. 1, ал. 3 от Насоките. В т. 7 на същия член се съдържа колона „изпълнение/неизпълнение“, която липсва в утвърдения образец на антикорупционния план. Същевременно в образца се съдържа колона „степен на риска“, каквато липсва като реквизит в съдържанието на плана съгласно чл. 1, ал. 3 от Насоките. Г-н Славчев посочи, че по отношение на втория извод в КПКОНПИ е постъпило писмо от г-жа Екатерина Захариева, с което е поискана допълнителна информация с конкретните мерки, които са посочени като изводи въз основа на направения анализ. С писмо на комисията е предоставена допълнителна информация с конкретни примери. Също така, В изпълнение на правомощията на комисията съгласно чл. 32, ал. 1, т. 6 във връзка с чл. 30, т. 2 от ЗПКОНПИ със заповед от 30 октомври 2010 г. на председателя на комисията е създадена междуведомствена работна група за разработване на проект на методология за оценка на корупционния риск. Съгласно заповед от 26 февруари 2019 г. срокът за разработване на проекта на методологията е удължен до 29 март 2019 г. На 6 март е проведено заседание на междуведомствената работна група, на което с единодушие е приета Глава първа „Общи положения“ на методологията и е насрочено следващо заседание на 12 март 2019 г.

Г-жа Захариева благодари на г-н Славчев и предложи Съветът да приеме решение, с което да се изпрати изготвения от комисията анализ на всички компетентни органи, които да са длъжни да вземат отношение по него в едномесечен срок от изпращането и да информират КПКОНПИ и НСАП съответно за предприетите мерки и срокове за тяхното прилагане, както и, ако има такива, за неприетите от тях мерки и мотивите за това.

Г-н Безлов предложи всички антикорупционни планове да бъдат достъпни на един сайт, защото към момента намирането им е много трудно. Той изтъкна, че изходна позиция при разработването им следва да бъде оценката на корупционната ситуация, изразена в математически стойности, за да може по нея да бъде проведен дебат.

Г-жа Захариева изрази съгласие със становището на г-н Безлов, като посочи, че трябва да се повиши публичността и изготвянето на плановете да не бъде формалност, а да се основава на корупционния риск в отделните звена на ведомството. Като друга слабост г-жа Захариева посочи липсата на обучения за служителите, които изготвят и изпълняват плановете.

Г-н Карабинов предложи КПКОНПИ да обучи инспекторите и вътрешните одитори в тази насока.

Г-жа Вегертседер изрази становище, че КПКОНПИ не е обучителна организация и е редно в този процес да бъде включен и Институтът по публична администрация

Г-н Желязков подкрепи необходимостта от фокусиране върху звената с повишен корупционен риск в отделните ведомства и предложи в ЗПКОНПИ да се изключат определени съдебни служители, защото във ВАС се споделя виждането, че има групи съдебни служители, чиито функционални длъжностни характеристики нямат досег до теми, материи и дейности, които предполагат корупционни практики. Той предложи в коментираното обучение като обучители да бъдат включени и представители на неправителствения сектор.

Г-н Николов предложи в методологията, разработена от КПКОНПИ, да се представя общата рамката за антикорупционните планове, а спецификите по отделните ведомства да намерят място в конкретните планове.

Г-н Карабинов изрази готовност Институтът на одиторите да съдейства при подготовката и провеждането на обучението.

Г-жа Захариева обобщи, че всички членове на НСАП и Гражданския съвет са съгласни с необходимостта от спешно приемане на методологията. Тя припомни, че НСАП е приел подробни Насоки, които да служат като ориентир при изработването на антикорупционните планове. Тя изрази мнението си, че няма достатъчно подготвени служители в министерствата, които да бъдат ангажирани с оценката на риска и изготвянето и изпълнението на плановете. Като пример тя посочи ръководеното от нея министерство, в което финансовата дирекция е определена като звено със завишен корупционен риск, а други дирекции, които са ангажирани основно с предоставяне на услуги за гражданите – с нисък корупционен риск.

Г-жа Георгиева изтъкна, че в общинската администрация през 2018 г. са обучени 5 600 общински служители. Това са експерти в десетте основни сфери на общинската дейност – финанси и устройство на територията, образование, социални услуги, като във всяко от обученията се е съдържал модул „Антикорупционно поведение, разпознаване на корупционни ситуации“. От началото на 2020 г. започва втора серия такива обучения. Отново около 5 000 общински служители ще бъдат обучени в координация с Института по публична администрация. Тя допълни, че същите обучения и за изборните лица в началото на всеки мандат.

След проведените разисквания НСАП,

Р Е Ш И:

Изготвеният от Комисията анализ да се изпрати на компетентните органи, които са длъжни да вземат отношение по него в едномесечен срок и да информират Комисията и НСАП за приетите мерки и сроковете за тяхното прилагане, както и за неприетите от тях мерки и мотивите за това в съответствие с разпоредбата на чл. 32, ал. 2 от Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество.

По т.3.4 от дневния ред изложение направи г-жа Захариева.

Г-жа Захариева посочи, че дебатите за обучението са се развили при обсъждането на предходната точка и предложи НСАП да приеме решение с което да възложи на Главния инспекторат към МС съвместно с ИПА да изготвят в едномесечен срок план за обучение на служителите извън инспекторатите в министерствата и второстепенните разпоредители към тях, с цел повишаване на квалификацията им и развиване на умения за разработване и отчитане на изпълнението на антикорупционни планове. Тя изтъкна, че при възможност, ИПА трябва да проведе това обучение приоритетно, като предложи като обучители да бъдат привлечени и висококвалифицирани експерти от КПКОНПИ и от гражданския сектор. Г-жа Захариева обърна внимание, че министерствата и второстепенните разпоредители с бюджет трябва да проявят по-висока активност и да включат в обучението повече сови служители.

След проведените разисквания НСАП,

Р Е Ш И:

Главният инспекторат на МС съвместно с ИПА да изготвят в едномесечен срок план за обучение на служителите извън инспекторатите в министерствата и второстепенните разпоредители към тях, с цел повишаване на квалификацията им и

развиване на умения за разработване и отчитане на изпълнението на антикорупционни планове. ИПА, при възможност, да проведе приоритетно това обучение. Предлага, при възможност, като обучители да бъдат привлечени и висококвалифицирани експерти от КПКОНПИ и от гражданския сектор. Министерствата и второстепенните разпоредители към тях да проявят по-висока активност, с включване в обучението на повече свои служители.

По т.3.5 от дневния ред г-жа Захариева даде думата на г-жа Тянкова.

Г-жа Тянкова обърна внимание, че предложението по точка 3.5 е и мярка, която е включена в Национална стратегия за противодействие на корупцията 2015-2020 г. и засяга провеждането на комуникационни и антикорупционни кампании. Тя цитира едно изследване на Асоциация „Прозрачност без граници“, според което гражданите дават също така приоритет и на превенцията и най-вече провеждането на информационните кампании сред гражданите за техните права и въобще за корупцията. Затова г-жа Тянкова предложи да се фокусират министерствата по предлагане на конкретни мерки за провеждане на антикорупционни кампании, като посочат и дали имат бюджет за провеждане на тези кампании.

Г-н Карабинов предложи всяко министерство да си разработи т.нар. антикорупционни плакати или етични плакати от рода на „Спри корупцията, подай сигнал“.

Г-н Халачев коментира, че най-правилният начин за борба с корупцията е да се гледа в посока електронно правителство и възможност за намаляване на хората в администрацията, за повече дигитализация и електронизация, както са го показали всички европейски държави.

Г-жа Захариева изтъкна, че процесът на електронизация на услугите е стартиран и отбелязва напредък, като предложи на някое от следващите заседания да се направи отчет и преглед на напредъка по електронизация на услугите. Същевременно, г-жа Захариева посочи, че антикорупционните кампании не бива да се подценяват, за да може гражданите да знаят правата си и възможностите за противодействие на корупцията.

След проведените разисквания НСАП,

Р Е Ш И:

Министерствата и второстепенните разпоредители с бюджет в съответствие с изпълняваните функции, включително предоставяните административни услуги, контролни правомощия или друга сфера, определена като рискова в едномесечен срок да предложат на НСАП мерки за организиране на достъпни до гражданите антикорупционни комуникационни кампании, като посочат и прогнозен бюджет за изпълнението им, както и възможност за финансирането на кампаниите от собствените бюджети.

По т.3 от дневния ред г-жа Захариева даде думата на г-жа Тянкова.

Г-жа Тянкова припомни, че по точка 3 на членовете на НСАП и Гражданския съвет е изпратена таблица, в която са посочени само мерките, които са в процес на изпълнение. Тя обърна внимание, че там са посочени и мерките за ограничаване на човешкия фактор при предоставянето на услуги. Г-жа Тянкова посочи, че в момента се обсъжда, в рамките на Четвърти национален план за действие по глобалната инициатива „Партньорство за открито управление“, който предстои да бъде одобрен от Министерския съвет до средата на 2019 г. мярка „Партньорство на изпълнителната власт“ със съществуващите платформи на онлайн и мобилно подаване на сигнали и

жалби срещу действие на администрацията и други закононарушения, по които се изисква реакция на институцията. Целта на тази мярка е да се улеснят гражданите за подаване на сигнали срещу закононарушения, по-гъвкаво приемане на сигнали, по-голяма степен на публичност, на последствията от проверките и повишено ниво на отговорност по отношение на своевременното отговаряне на сигнали на граждани. В същото време по мярката ще се създаде и работна група, която ще обсъди как да бъде създадена и какво да се направи допълнително за създаване на такава единна гореща система, към която да се подават сигнали от гражданите.

Г-н Халачев посочи, че според социологическите изследвания 60% от българите искат да работят като митничари или КАТ-джии, за да си осигурят висок стандарт на живот.

Г-жа Захаријева посочи, че изложеното от г-н Халачев е още един пример за необходимостта от информационни антикорупционни кампании.

Г-н Карабинов предложи да се вземе решение месец септември или октомври да бъде обявен от Министерския съвет за месец на антикорупцията.

След проведените разисквания НСАП,

РЕШИ:

Приема отчета за напредъка по изпълнението през 2018 г. на мерките в процес на изпълнение и на тези с постоянен характер по Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015 – 2020 г. на база постъпилата информация от институциите.

Поради изчерпване на дневния ред заседанието беше закрито.

СЕКРЕТАР НА НСАП:

ПЕТЯ ТЯНКОВА
началник на кабинета на
заместник министър-председателя по
правосъдната реформа и
министър на външните работи